

Михайлишин Н.П.

кандидат економічних наук, доцент

Олійник Н.О.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ЗМІСТ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

В Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» дано визначення аудиту фінансової звітності, як аудиторської послуги з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності ... з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам [3].

Необхідність проведення аудиту фінансової звітності пов'язана з тим, що часто трапляються випадки, коли облікова інформація не відповідає даним фінансової звітності. Це пояснюється бажанням управлінського персоналу підприємства прикрасити показники діяльності з метою підвищення інвестиційної привабливості та кредитоспроможності.

Методичні засади формування показників фінансової звітності визначають НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО № 2 «Консолідована фінансова звітність», П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», тощо.

Мета аудиту фінансової звітності - встановлення аудитором відповідності фінансової звітності у всіх суттєвих аспектах чинному законодавству, що регламентує порядок підготовки та подання фінансових звітів. Тобто, метою є незалежна експертиза, яка проводиться для встановлення реальності і достовірності фінансової звітності, своєчасності та точності її показників.

Під час проведення аудиту фінансової звітності перед аудитором стоять такі завдання:

- отримання достатньої впевненості у тому, що в цілому фінансова звітність не містить суттєвих викривлень; це дозволяє аудитору висловити думку про те, що фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах складена у відповідності з існуючими вимогами;
- опис та інформування аудитором про виявлені результати (помилки у фінансовій звітності, недоліки у системі внутрішнього контролю).

Об'єктами аудиту фінансової звітності є окремі показники, а також господарські операції, на підставі яких вони були сформовані. Суб'єктом – аудитор (аудиторська фірма).

Предметом аудиту фінансової звітності є комплекс прямо висловлених або втілених у фінансовій звітності тверджень керівництва підприємства. Отримання достатніх та прийнятних аудиторських доказів для кожного із тверджень дає можливість аудитору сформулювати думку про достовірність фінансової звітності для відображення її в аудиторському звіті [1].

При цьому аудит фінансової звітності повинен базуватися на перевірці первинної бухгалтерської документації, за результатами якої можна встановити повноту відображення найважливіших господарських операцій в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Аудит фінансової звітності включає певну послідовність дій, які необхідно виконати, щоб надати якісні аудиторські послуги з дотриманням усіх вимог. На етапі попереднього планування здійснюється призначення аудитора. Господарюючий суб'єкт проводить переговори з аудитором щодо надання аудиторських послуг і в разі прийняття завдання аудитор направляє клієнту лист-зобов'язання на проведення аудиту фінансової звітності. На етапі підписання договору на проведення аудиту фінансової звітності аудитор і господарюючий суб'єкт укладають двосторонній договір, в якому зазначають умови

проведення аудиту (цілі і завдання, права та обов'язки, вартість послуг тощо). Етап планування аудиту передбачає визначення етапів аудиторського процесу, формування плану і програми аудиту. На етапах формування загального уявлення про систему бухгалтерського обліку і тестування систем внутрішнього контролю аудитор проводить тестування бухгалтерських систем і систем внутрішнього контролю з метою їх розуміння і перевірки їх дієздатності. На етапі проведення тестів по суті передбачається детальне вивчення аудитором усіх бухгалтерських рахунків шляхом проведення тестів, які включають перевірку операцій і залишків рахунків та аналітичні процедури. Етап аудит фінансової звітності передбачає остаточний огляд фінансової звітності з метою визначення тотожності показників фінансової звітності, зведеного обліку і реєстрів бухгалтерського обліку; проведення комплексного фінансово-економічного аналізу для оцінки фінансового стану клієнта. На етапі отримання від клієнта листа-підтвердження аудитор отримує додаткові докази того, що клієнт усвідомлює свою відповідальність за підготовлену фінансову звітність. Найбільш складним і відповідальним етапом аудиту фінансової звітності є робота в офісі, оскільки саме в офісі проводиться аналіз даних, на яких базується думка аудитора. На цьому етапі також готується проект аудиторського висновку про фінансову звітність в цілому. Заключним етапом аудиторської перевірки є підписання та надання аудиторського висновку. Керівництво аудиторської фірми підписує аудиторський висновок і подає його клієнту разом з актом про виконання аудиторських робіт [4].

Аудит фінансової звітності проводиться способом суцільної перевірки або вибіркового дослідження. В аудиторській практиці широко використовується вибірка, тоді як суцільна перевірка використовується обмежено [2].

У процесі аудиторської перевірки фінансової звітності аудитор повинен отримати докази, які підтверджують або спростовують відповідні твердження. Різні статті фінансової звітності містять різні твердження, оскільки показники різних форм фінансової звітності відрізняються за своїм характером. Під час розгляду різних типів потенційних викривлень аудитор використовує твердження, які можна поділити на три категорії:

1. Твердження, які містять показники Балансу (Твердження щодо залишків на рахунках).
2. Твердження, які містять показники Звіту про фінансові результати (Твердження щодо класів операцій та подій).
3. Твердження, які містяться в інформації Приміток до річної фінансової звітності (Твердження щодо подання та розкриття інформації).

За кожним твердженням аудитор збирає докази, причому часто один доказ може підтвердити декілька тверджень. Аудиторські докази - це інформація, одержана аудитором для формування аудиторського висновку чи звіту.

Серед великого обсягу інформації аудитор вибирає лише ті докази, які забезпечують найвищу якість самої перевірки, є більш доказовими, доречними та достовірними. Необхідні для обґрунтування аудиторської думки аудиторські докази отримують в основному за допомогою аудиторських процедур. Різновидів аудиторських процедур багато. Безпосередньо до перевірки достовірності фінансової звітності належать аудиторські процедури по суті. У свою чергу, ці процедури поділяються на:

- процедури, пов'язані з детальною перевіркою правильності відображення в бухгалтерському обліку оборотів і сальдо по рахунках;
- аналітичні процедури, які включають аналіз і оцінку отриманої аудитором інформації, дослідження найважливіших фінансових та інших показників (особливо їх незвичайних відхилень від очікуваних значень) економічного суб'єкта, з'ясування причин їх викривлень і т.д.

Для більш ефективного збору аудиторських доказів аудитор в методиці проведення аудиторських перевірок передбачає, які процедури, в якій кількості і обсязі необхідно виконати для збору необхідних і достатніх даних.

За результатами проведеної перевірки аудитор надає керівництву об'єкта аудиту письмовий звіт (аудиторський звіт), який включає всі виявлені порушення щодо ведення бухгалтерського обліку з рекомендаціями щодо їх усунення [1].

Не існує єдиної методики проведення аудиту фінансової звітності. Кожна аудиторська фірма чи аудитор самостійно розробляють власну методику, враховуючи компетентність аудиторів, об'єкт дослідження, галузь діяльності підприємства, особливості законодавства тощо.

Список використаних джерел:

1. Аудит: підручник / наук. ред. І.І. Пилипенка; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2015. – 643 с.
2. Візіренко С.В. Методичні аспекти аудиту фінансової звітності підприємства [Електронний ресурс] / С.В. Візіренко, С.С. Макаріхін // Сталий розвиток економіки. - 2015. - № 4. - С. 170 - 176. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2015_4_26
3. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
4. Костирко Р.О. Удосконалення аудиту фінансової звітності акціонерних товариств: монографія / Р.О. Костирко. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2003, - 260 с.
5. Михайлишин Н.П. Економічна експертиза достовірності фінансової звітності / Н.П. Михайлишин, Л.А. Будник // Електронне наукове фахове видання Економіка та суспільство Мукачівський державний університет. – 2018. - № 18. – С. 30-35

Романів С.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Іванюшко Р.В.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Основні засоби є матеріально-технічною базою виробництва, фундаментом його вдосконалення і розвитку. Цей процес відбувається шляхом нарощування потенціалу основних засобів (екстенсивно) і через підвищення ефективності їх використання (інтенсивно). Значне нарощування основних виробничих засобів призводить до ускладнень у технічному переоснащенні виробництва, внаслідок морального і фізичного старіння устаткування, що зменшує ефективність його використання та можливість конверсії. Тому економічно виправданим є збільшення часу роботи устаткування, повне завантаження наявного його парку, кваліфікований догляд за його роботою та ін.

Результати господарської діяльності залежать передусім від ефективності використання основних засобів – найбільш активного і, власне, вирішального фактора виробництва. Забезпеченість підприємства необхідними основними засобами, їх раціональне використання, високий рівень продуктивності праці сприяють збільшенню обсягів виробництва продукції, зниженню собівартості та зростанню прибутку.

Одним із найважливіших завдань економічного аналізу як напрямку аудиту є контроль за правильним і ефективним використанням основних засобів.

Ми виходимо з того, що основними завданнями аналізу забезпеченості основними засобами та ефективності їх використання є: